

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 60. An opiniones novæ potiùs docendæ & sequendæ sint quàm antiquæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

fint in iudicio præcipites; quidam enim gloriosum putant, si è vestigio ad casum respondeant, & sæpe impingunt graviter, ac postea ægrè fatentur errorem, & rem difficulter redintegrant: in illis præsertim, quæ à jure positivo pendent, periculosum est subito ferre sententiam; advertique semper, minùs doctos esse Doctores magis Resolutos, sed malè. 2. Qui non profiteantur nec passim sequantur laxitates, nam alioqui multas opiniones habent velut certò probabiles, quæ tamen re ipsa sunt tenuiter, vel dubiè, vel ad summum probabiliter, aut extrinsecè tantùm probabiles, de quibus à n. 366. usque ad 370. dictum est. 3. Qui etiam non affectent nimium rigorem, nam benignos esse oportet directores animarum, uti dicitur de pœnit. ad c. 2. dub. 3., & rigidi illi implicant animas gravissimis molestiis, difficultatibus, scrupulis. Cæteræ dotes Theologi moralis intelliguntur ex dicendis de pœnit. ibidem ad dub. 6., ubi agemus de scientia & prudentia Confessarii.

Q. 60. *An opiniones novæ potiùs docenda & se: 466*
quenda sint, quàm antiqua. R.

§. I. Opinio duplici sensu appellari potest nova, vel quòd opponatur antiquorum DD. opinioni, vel quòd nunc sit inventa, fueritque antiquis incognita: si in primo sensu sit nova, non facilè est præferenda antiquæ, sive in practicando sive in docendo, quia si opinio antiqua tamdiu sustinuerit probam & examen Theologorum, meritò illi plus fidimus. Addit *Elix. l. 7. q. 10. & II. §. 2.* antiquos ex dispositione divinæ providentiæ debuisse in materiis fidei & morum esse minùs obnoxios errori, quàm recentiores, nam si antiqui errassent, fideles non habuissent, à quibus veritatem discerent, nunc autem, licèt errarent recentiores, superessent antiqui, quos legendo, considerando & sequendo possent errores suos deponere.

ner. Si in secundo sensu sit nova, habeatque grave fundamentum, non est ratio, cur securè non possit practicari & doceri, uti rectè cum aliis *Moya* de op. prob. q. 4. § 3.

467 §. II. Præferenda est sententia Juniorum, si decretum, vel consuetudo, vel rationes nova & graves afferantur, quas antiqui non considerant, & tamen præponderent antiquorum rationibus, quæ etiam facilè dissolvantur; ut enim opinio nova sit probabilis, non indiget tempore sed fundamento; & ita, inquit *Gallego* apud *Moyam* n. 11. *Angelicus Doctor multa scripsit & docuit contra alios, qui ante ipsum scripserunt, & tamen ejus opinioniones statim, ac ab ipso tradita sunt, existimantur sunt probabiles.*

468 §. III. Notant rectè *Caram.* & alii cum *Raym.* in Explic. nova libert. p. 2. c. 4. §. 7., posse aliquando plus credi Auctoribus recentibus, qui rem ex professo & accuratiùs examinarunt, quàm antiquis, nam recentes habent hoc, quòd pro ipsis laborarint antiqui, & rationes pro & contra saltem insinuarint, unde cum facilè sit inventis addere, recentiores ulterius pergunt, ibi incipientes, ubi antiqui desierunt, sicque videmus, quòd successu temporis elucescant veritates & detegantur falsitates antiquis incognitæ, uti patet ex dictis, n. 201., nam *temporis filia est veritas*, inquit *Cicero* l. 2. de oratore: ideoque dicit *Quintilian.* *atatem nullam aliam, nascendi sortibus, hac esse feliciorum, ut cui erudienda priores omnes allaborarunt.* Quod autem addit *Caram.*, juniores subtilioribus ingeniis præditos esse quàm veteres, eo probans, quia corporis mole & viribus sunt minoribus, hoc solâ enarratione, tumque muto silentio refutandum est, inquit *Gonet.*

469 §. IV. Notandum etiam hîc monitum *Diana* p. 10.

p. Ia. tr. 14. R. 56., qui cum retulisset aliquas opiniones recentiorum, sic subdit, *ô quanta ego haberem & dicerem, quæ novitatum amatoribus nimis plausibilia essent, si calamo & ingenio liberam vagandi facultatem praberem! sed ut sapientissimo Caramueli respondi, Romanus incolatus & aliena pericula cautum in scribendo me fecerunt: & revera opiniones illæ singulares in rebus moralibus contra receptas Ecclesiæ consuetudines vel communes DD. sententias ferè semper malè olent, & passim naufragare videmus, nam vel penes Sacras Congregationes remanent cauterio iniuste, vel postea viri docti non solum illis minimè adherent, sed potius acriter refellunt; rectè itaque Baldus, qui contra omnes, non rectè loquitur. Atque etiam ideo Gosvvinus Nickel Generalis X. scripsit 29. Maji 1657. Epistolam ad totam Societatem JESU, de sententiis laxioribus aliisque exoticis & novis in docendo vitandis: Et similem scripsit etiam Ioannes Paulus Oliva Generalis XI. 2. Decemb. 1662., iterumque 30. Aprilis 1667. de cavendis opinionibus moralibus nimis laxis. vide dicenda n. 510.*

DUBIUM III.

An in dubio tutior pars sit eligenda. 471.

Respondeo. Qui in dubio constitutus post diligens examen se nequit resolvere, non tenetur semper eligere partem tutiorem, sed potest amplecti partem faventem suæ libertati, (etiam minus tutam) dummodo sit in possessione suæ libertatis; juxta illud axioma: *In dubio melior est conditio possidentis.* Ratio est, quia talis non agit temerè, cum utatur suâ libertate: quod cuivis licet, quam-

R 4

diu